ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ

ΣΤΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΤΜΗΜΑΤΑ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

24 - 2 - 2024

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Η αδιαφορία της κοινωνίας

Οι άνθρωποι κλαίνε διαβάζοντας τα φαντασιολογήματα των ποιητών, αλλά τα αληθινά βάσανα των ανθρώπων τα παρακολουθούν με αδιαφορία, είχε γράψει ο Ισοκράτης (436-338. π.Χ.). Οι αναφορές στην αρχαία ελληνική γραμματεία για την αδιαφορία της κοινωνίας, είτε αφορά την πολιτική, είτε τα βάσανα του πλησίον μας, αποδεικνύουν ότι δεν πρόκειται για σημερινό φαινόμενο, ούτε ότι φταίει αποκλειστικά ο εγκλεισμός λόγω κορωνοϊού ή η ανισότητα στην κοινωνία. Ωστόσο, όλα αυτά ή και ξεχωριστά ενδεχομένως να παίζουν ρόλο στην διαμόρφωση της κοινωνικής συμπεριφοράς.

Όλοι οι μεγάλοι θυμόμαστε τις φτωχικές γειτονιές που μεγαλώσαμε ξέροντας τα ονόματα των γειτόνων και σπεύδοντας με την πρώτη κραυγή πόνου ή αγωνίας να συμπαρασταθούμε. Αυτό φυσικά δεν το θυμούνται τα νέα παιδιά που μεγαλώνουν σε απρόσωπα κτίρια και πολυκατοικίες. Αλλά και πάλι, η ενσυναίσθηση είναι ένα έμφυτο φαινόμενο της λειτουργίας του ανθρώπινου εγκεφάλου από το τμήμα εκείνο που καθορίζει και το βαθμό της γενναιοδωρίας. Μάλιστα, στην Οξφόρδη γίνεται έρευνα για να βρεθεί θεραπεία για την «αντικοινωνική διαταραχή προσωπικότητας», η οποία έχει ως κύριο χαρακτηριστικό τα άτομα να παρουσιάζουν ανάλγητη αδιαφορία για τους συνανθρώπους τους.

Και λέμε ανάλγητη γιατί δεν υπάρχει άλλος ορισμός που να προσδιορίζει το μέγεθος της εγκληματικής αδιαφορίας. Για σκεφτείτε: Ένα φρικτό περιστατικό εκτυλίχθηκε στην Φιλαδέλφεια των ΗΠΑ, τον Οκτώβριο του 2021, όπου ένας άστεγος βίασε μέσα σε βαγόνι τρένου μία άτυχη γυναίκα χωρίς κανένας από τους επιβάτες να σπεύσει να τη βοηθήσει. Αντίθετα βιντεοσκοπούσαν τον βιασμό! Ένα άλλο περιστατικό σημειώθηκε μόλις προ δύο ημερών στην πόλη Τσιβιτανόβα Μάρκε της Κεντρικής Ιταλίας, όταν ο 39χρονος Νιγηριανός Αλίκα Ογκορκούκβου, ΑμεΑ και πλανόδιος πωλητής, χτυπήθηκε με πατερίτσα και στη συνέχεια στραγγαλίστηκε με γυμνά χέρια, από τον Φιλίπο Φερλάτσο, 32 ετών, μπροστά σε δεκάδες περίοικους που κανείς τους δεν έσπευσε για να σταματήσει την δολοφονική βία του 32χρονου και να σώσει μία ζωή.

Ποιοι είναι οι λόγοι, λοιπόν, που οδηγούν τους πολίτες στην ιδιωτεία και στην πολιτική αδιαφορία; Ποιες είναι οι αιτίες που το 40% του εκλογικού σώματος δεν προσέρχεται στις κάλπες, στις περισσότερες χώρες, αν και γνωρίζει ότι συντελεί στον τραυματισμό της δημοκρατίας και σε βάρος της δικής του ευνομίας; Και τι σηματοδοτεί αυτό για τα πολιτικά συστήματα και τις κοινωνίες;

Η αδιαφορία είναι μεν πανάρχαιο φαινόμενο, αλλά η σημερινή εποχή τη φέρνει στα όρια της αναλγησίας. Τηλεόραση, έξυπνα τηλέφωνα κ.ά. μας μαθαίνουν τη συμπεριφορά των ρομπότ. Δυστυχώς, αντί να βελτιωνόμαστε ως ανθρώπινο γένος, οδηγούμαστε ασυναίσθητα στη απανθρωποίηση!

Εθνικός Κήρυκας , 1 Αυγούστου 2022 [ελαφρά διασκευή]

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Η αδιαφορία υποθηκεύει το μέλλον μας…

Διανύουμε μια εποχή έντονης κοινωνικής δυσαρέσκειας και αβεβαιότητας για το τι μέλλει γενέσθαι στο αύριο. Η αγανάκτηση είναι διάχυτη ανάμεσα στις τάξεις των πολιτών για το υπάρχον πολιτικό σκηνικό, μια αγανάκτηση που αγγίζει τα όρια της κοινωνικής αδιαφορίας και της απέχθειας για την πολιτική.

Είναι κοινός τόπος η απαξίωση του πολιτικού συστήματος από τους νέους, που σκέφτονται να το εκδικηθούν αδιαφορώντας και απέχοντας. Αδιαμφισβήτητα, υπεύθυνοι για το φαινόμενο αυτό είναι η αρνητική λειτουργία και ο εκχυδαϊσμός της πολιτικής ζωής, που παρουσιάζει έντονα συμπτώματα εκφυλισμού.

Ωστόσο, η αδιαφορία είναι αβουλία, είναι χειραγώγηση, είναι απραξία, είναι μεμψιμοιρία, είναι δειλία, είναι παρασιτισμός, είναι συνενοχή, δεν είναι απάντηση στα προβλήματα της κοινωνίας, δεν είναι ζωή. Η αδιαφορία του μη συνειδητοποιημένου πολιτικά ατόμου, που δεν βασίζεται στις δικές τους δυνατότητες και κυρίως στην δύναμη της συλλογικής προσπάθειας για την αντιμετώπιση των κοινωνικών ζητημάτων, αποτελεί «βούτυρο» στο «ψωμί» των «επαγγελματιών» της πολιτικής.

Κατά συνέπεια, όταν οι πολίτες παρακολουθούν παθητικά τις κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις, λαμβάνονται αποφάσεις που αφορούν τους ίδιους ερήμην τους και δεν ανανεώνεται η αποτελματωμένη πολιτική ζωή, τόσο στο επίπεδο προσώπων, όσο

και στο επίπεδο ιδεών. Παράλληλα, δεν επιλύονται τα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα, δεν προοδεύει το κοινωνικό σύνολο, ενώ υπονομεύεται το δημοκρατικό πολίτευμα, που προϋποθέτει ενεργή συμμετοχή των πολιτών.

Η αποχή δεν είναι απάντηση. Η αδιαφορία των πολιτών είναι επιλογή σιωπής και όχι λόγου, απραξίας και όχι πράξης. Μόνο η ψήφος δείχνει την παρουσία των πολιτών και υψώνει στεντόρεια φωνή απέναντι στον ωχαδερφισμό και την απαξίωση της κοινωνικής συμμετοχής. Είναι η δύναμη των πολιτών για να μετατραπούν σε γεννήτορες του καινούργιου, αφού το παλιό έχει δύσει οριστικά!

Άλλωστε, όπως είπε και ο Αβραάμ Λίνκολν «Η ψήφος είναι πιο δυνατή από τη σφαίρα. Με τη σφαίρα μπορεί να σκοτώσεις τον εχθρό σου. Με την ψήφο μπορεί να σκοτώσεις το μέλλον των παιδιών σου…»

Γιώργος Δρακούλης, https://www.logiosermis, 6-5-2014

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

[Το Υπερωκεάνιο Ζόρζ Φιλιππάρ στο παρθενικό του ταξίδι βυθίζεται. Οι επιβάτες από την πρώτη στιγμή αντιλαμβάνονται κατασκευαστικά λάθη και κινδύνους τους οποίους απλώς τους σχολιάζουν, σαν να μην είναι επιβάτες οι ίδιοι].

Στο *Ζορζ Φιλιππάρ*, ήμασταν ήδη, επί μονίμου βάσεως, πάνω στο σανίδι.

Τι είναι μια εναρκτήρια κρουαζιέρα αν όχι μια κωμωδία στην οποία οι επιβάτες παίζουν εν αγνοία τους, καθένας στον ρόλο που ορίζει η κοινωνική του θέση; Το ντεκόρ και η ατμόσφαιρά της είχαν γεννήσει και τους χαρακτήρες της. Ποιος ξέρει αν αυτοί δε θα εξαφανίζονταν στο τέλος της παράστασης, αν δε θα έσβηναν με το που θα έπεφτε η αυλαία στην προκυμαία της Μασσαλίας; Στο θέατρο δεν ξέρεις ποτέ πώς θα έρθουν τα πράγματα. Ακούς τα τρία χτυπήματα, η αίθουσα βυθίζεται σε ένα βαγκνερικό σκοτάδι, η αυλαία σηκώνεται και από ‘κει και πέρα, μπορούν να συμβούν τα πάντα. […]

Για πρώτη φορά από τη στιγμή που σαλπάραμε για τη Γαλλία, μια παράξενη μυρωδιά ανάβλυσε από τους πόρους μας. Όχι κάποιου παριζιάνικου αρώματος, διάσημου και υπερτιμημένου, αλλά κάτι σαν την αψιά μυρωδιά του φόβου. Λες και κάποια σκιά μάς κρατούσε στο σκοτάδι.

Με το που μπήκα στην καμπίνα μου, ίσα που πρόλαβα να συμμαζέψω μερικά πράγματα που ήταν σκόρπια εδώ κι εκεί, όταν ξαφνικά, κουδούνισε το καμπανάκι που ανήγγελε τα γεύματα. Και δεν ήταν μόνο ότι ο γκρουμ το χτυπούσε σε πραγματικά ασυνήθιστη ώρα, αλλά και με παράξενη συχνότητα. Το πλοίο είχε σταματήσει. Βλάβη στους κινητήρες, θα υπέθετε κανείς. Μόνο που, μετά το παρατεταμένο κουδούνισμα, ακολούθησαν μια σειρήνα και μια κραυγή: «Φωτιά! Φωτιά!»

Βγήκα στη στιγμή από την καμπίνα μου, μια και ήμουν ντυμένος ακόμη. «Λάθος συναγερμός, πάλι το αμπάρι με τα μετάξια θα είναι» : έτσι ακούγονταν να λένε στους διαδρόμους. Μόνο που στα ρουθούνια μας έφτανε μια μυρωδιά καμένου καουτσούκ. Ο Γκαμπριέλ, ο μετρ ντ’ οτέλ μας, φώναξε δυνατά σ’ έναν νυχτοφύλακα : «Πάρτε έναν πυροσβεστήρα και πηγαίνετε αμέσως στης κυρίας Βαλεντέν» […]

Όλοι τους προσπαθούσαν να εξομαλύνουν την κατάσταση - «Μερικές σπίθες είναι μόνο, και λίγος καπνός…» - χωρίς ωστόσο να προκαλέσουν πανικό στους επιβάτες. Λες και κανείς δεν ήθελε να αναλάβει την ευθύνη ενός άσκοπου «ο σώζων εαυτόν σωθήτω». Εν τω μεταξύ οι φλόγες είχαν αρχίσει να περνούν και στην καμπίνα 5. Το πέτασμα που τη χώριζε από το μπάνιο είχε πάρει φωτιά.

- Γύρισα τον διακόπτη και μου έμεινε στο χέρι, απολογούνταν περίλυπη η κ. Βαλεντέν. Η άκρη του καλωδίου έκαιγε. Μέχρι να βγω για να ειδοποιήσω τον αξιωματικό φυλακής και να επιστρέψω, τα καλώδια είχαν αρχίσει να τσιτσιρίζουν, έβγαζαν ήδη καπνό και … Πιστεύετε ότι μπορώ να δοκιμάσω να μπω για να πάρω τα κοσμήματά μου;

Pierre Assouline, Το Υπερωκεάνιο, εκδ. ΠΟΛΙΣ

ΘΕΜΑ Α

Σε μία παράγραφο 70 λέξεων περίπου να παρουσιάσετε το περιεχόμενο των τεσσάρων πρώτων παραγράφων του Κειμένου 1.

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ Β

Ερώτημα 1

α. Να σχολιάσετε τον ρόλο της προλογικής παραγράφου του Κειμένου 1 σε 50-60 λέξεις.

Μονάδες 8

β. Ποιος είναι ο ρόλος των ερωτήσεων στην προτελευταία παράγραφο (Ποιοι είναι οι λόγοι…) του Κειμένου 1;

Μονάδες 7

Ερώτημα 2

Ποια είναι η πρόθεση του συντάκτη στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 2 [Είναι κοινός τόπος…] και πώς προσπαθεί να την υλοποιήσει; Εντοπίστε σε μία άλλη παράγραφο του ίδιου κειμένου ένα άλλο στοιχείο που υπηρετεί αυτή την πρόθεση του συντάκτη.

Μονάδες 10

Ερώτημα 3

Να σχολιάσετε το ύφος του λόγου που συνοδεύει την εικόνα που πλαισιώνει το Κείμενο 1 και να παρουσιάσετε σε 50-60 λέξεις την άποψη του συντάκτη την οποία επιβεβαιώνει. .

Μονάδες 10

ΣΠΟΥΔΗ

ΘΕΜΑ Γ

Το απόσπασμα που σας δίνεται στο Κείμενο 3 μπορεί να θεωρηθεί μια αλληγορία. Ποια εικόνα της σύγχρονης κοινωνίας πιστεύετε ότι αποτυπώνει ο αφηγητής; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με την αναφορά σε τρεις (3) κειμενικούς δείκτες. Να καταγράψετε τα συναισθήματα που σας γεννά η ανάγνωση του κειμένου. (150 - 200 λέξεις)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Σε άρθρο σας, που θα δημοσιευθεί σε διαδικτυακό περιοδικό, αποφασίζετε να επικεντρωθείτε στο φαινόμενο της αδιαφορίας που επιδεικνύει ο σύγχρονος άνθρωπος σε διάφορες πτυχές της καθημερινότητάς του, αναλύοντας τα αίτια που εξηγούν αυτή την παθητική στάση ζωής και τα αποτελέσματα που επιφέρει τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο βίο του. Το κείμενό σας να έχει έκταση 350-400 λέξεων.

Μονάδες 30

ΣΠΟΥΔΗ